

Харківська академія неперервної освіти
Кафедра виховання й розвитку особистості

Педагогічний дизайн як інноваційний інструмент організації освітньої діяльності

*Галина Вороніна, старша викладачка,
кандидатка педагогічних наук*

Коли викладаєш, потрібно
пам'ятати про три речі:
знати свій предмет,
знати, кому його викладаєш, і
викладати його елегантно.

Лола Дж.Мей
Lola J. May
1923 - 2007
американский педагог

Порівняймо!

НАДІЙНІСТЬ

ІНТЕРЕС

ЯКІСТЬ

ПРИВАБЛЕВІСТЬ

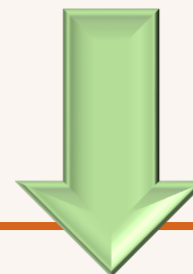
ЗРУЧНІСТЬ

СВОЄЧАСНІСТЬ

БЕЗПЕЧНІСТЬ

ПРОСТОТА

ЛЕГКІСТЬ

Основні поняття

**Освітній дизайн, навчальний дизайн,
дизайн навчального середовища,
педагогічний дизайн або дизайн навчання**

**(англ. learning design, Instructional Systems
Design, educational design, pedagogical design)**

Дизайн

задум, план, мета, намір, творчий задум, проєкт і креслення, розрахунок, конструкція, ескіз, малюнок, візерунок, композиція, мистецтво композиції, витвір мистецтва

01

специфічний ряд проєктної діяльності, що об'єднує художньо-предметне мистецтво і науково обґрунтовану інженерну практику

02

творчий метод, процес і результат художньо-технічного проєктування

03

Функції дизайну

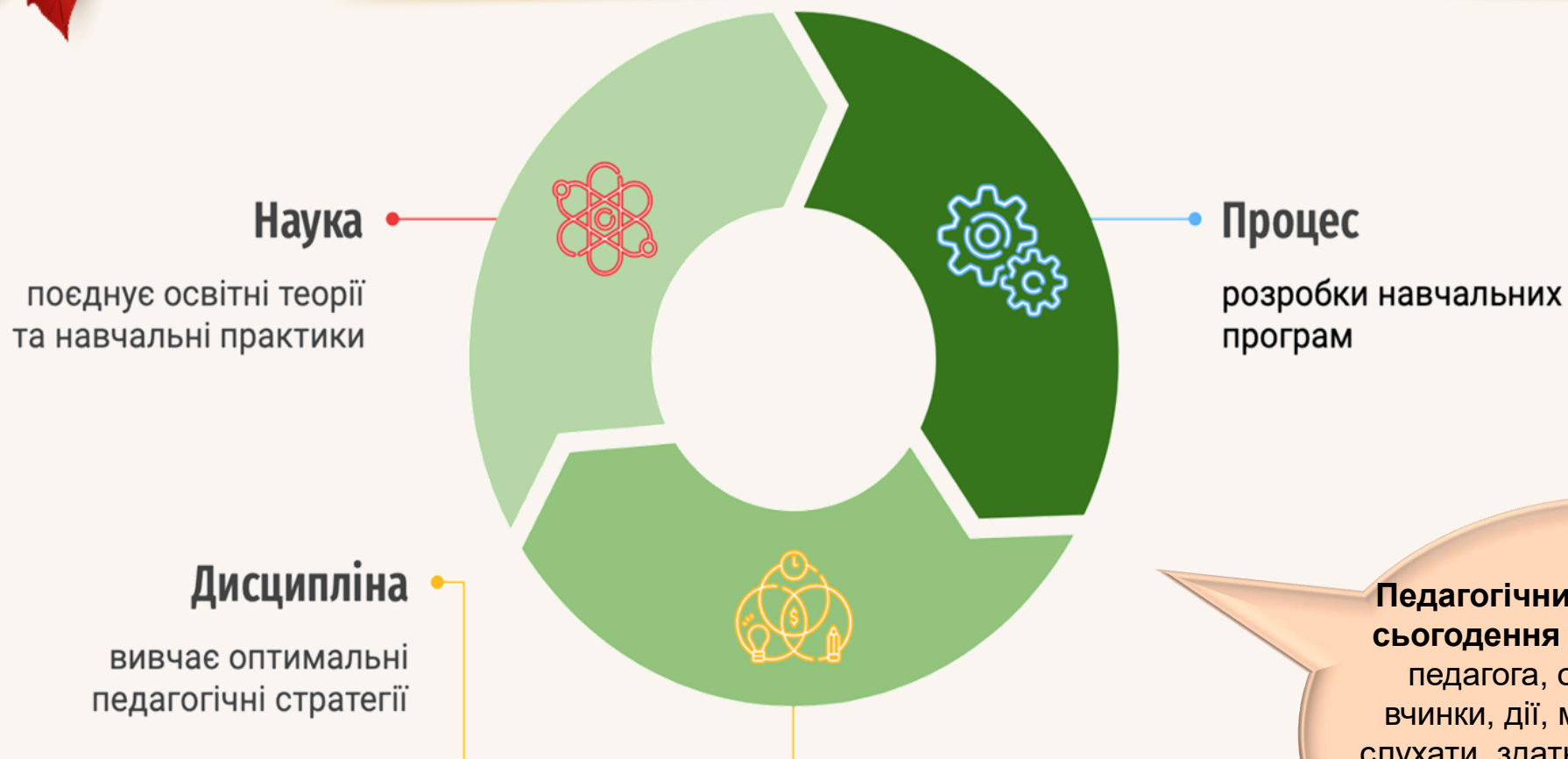
відображаюча
виховна
пізнавальна
комунікативна
гедоністична

ТИПИ МИСЛИТЕЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

наочно-діловий,
чуттєво-образний,
поняттєво-логічний

Для мене дизайн це не про те, як виглядають речі або які емоції вони викликають, а й про те, як вони працюють.
Стів Джобс

Педагогічний дизайн

Педагогічний дизайн викладача сьогодні – це зовнішній вигляд педагога, особисте мислення, вчинки, дії, мистецтво говорити й слухати, здатність підкреслити свою специфічність та індивідуальність. Усе зазначене забезпечує сприймання викладача аудиторією.

Мета педагогічного дизайну

(за К. Кречетниковим)

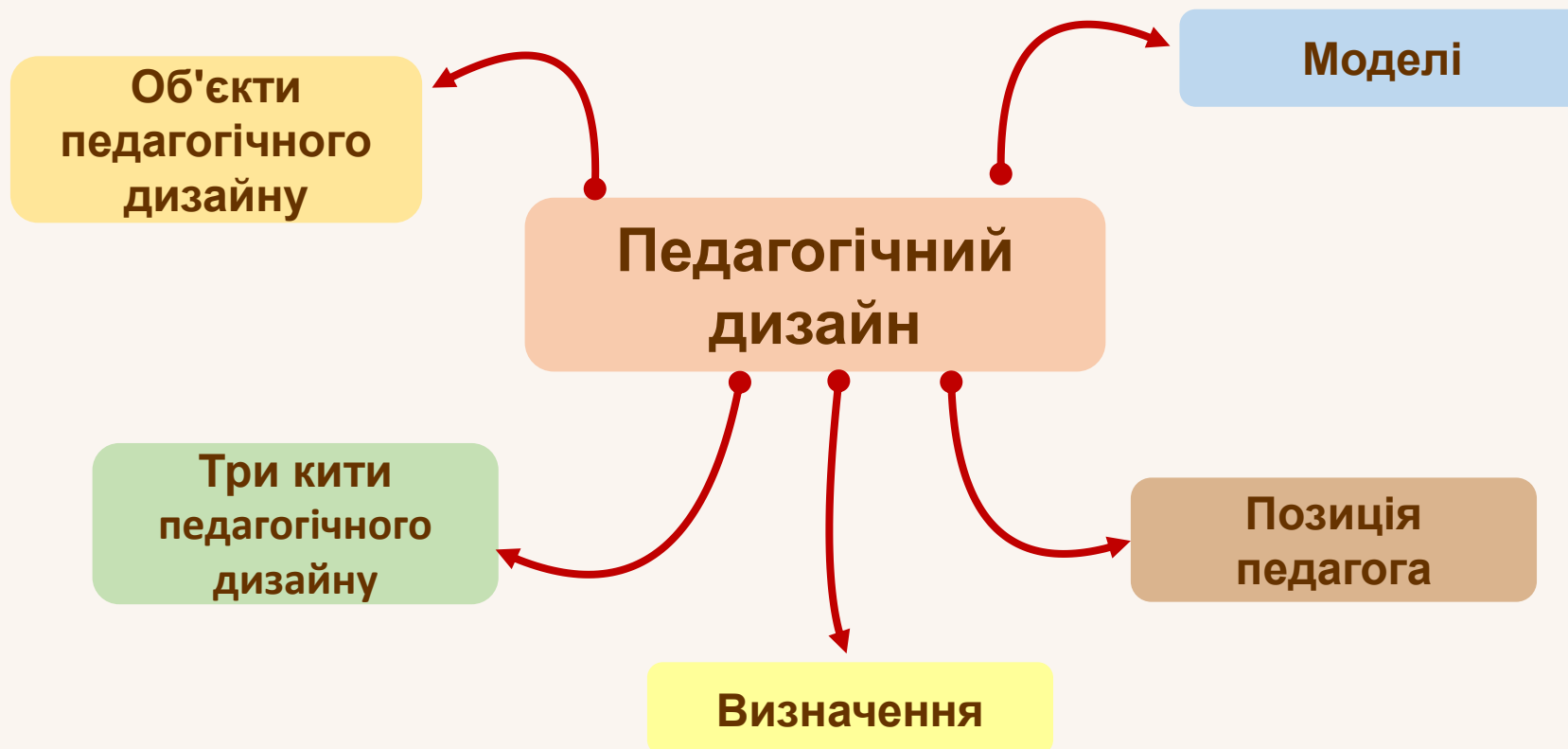
створювати та підтримувати для
особи, яка навчається,
середовище, в якому на
основі найбільш раціонального
представлення, взаємозв'язку і
сумісності різних типів освітніх
ресурсів забезпечується
психологічно комфортний і
педагогічно обґрунтований
розвиток суб'єктів навчання як
визначає

Вибудовування
послідовних заходів в
навчальному
«сценарії» для
досягнення
ефективної мети
навчання

Педагогічний дизайн

Педагогічний дизайн

розробка педагогічного сценарію

основний напрям інформатизації освіти, що сприяє проектуванню педагогічних технологій, орієнтованих на розвиток інтелектуального потенціалу осіб, які навчаються, на формування умінь самостійно набувати знання, здійснювати різноманітні види самостійної діяльності зі збору, обробки, передачі, продукування навчального матеріалу (І. Сапуглецев)

проектування освітнього середовища, пов'язане з плануванням освітніх заходів, які прив'язані до досягнення конкретних, заздалегідь визначених результатів навчання (Сом Наїду)

систематичний і рефлексійний процес трансформації теоретичних основ навчання в підготовку проєктів готових навчальних матеріалів, видів діяльностей, джерел інформації та оцінювання навчальних досягнень

інструмент проектування, націленого на людину

Педагогічний дизайн

- ✓ *цілісний процес аналізу потреб і цілей навчання і розробка системи способів передачі знань для задоволення цих потреб*
- ✓ *педагогічний інструмент, завдяки якому навчання і навчальні матеріали стають більш привабливими, ефективними, результативними*
- ✓ *напрямок педагогічної науки та практики, що вивчає питання розробки навчальних матеріалів, формування навчального середовища і побудови ефективного навчального процесу*

Структурні частини педагогічного дизайну

Instructional design (розробка навчальних матеріалів),
Learning design (розробка навчального процесу),
Learning environment design (розробка навчального середовища).

Три кити педагогічного дизайну

Б.Блум

Таксономія цілей

Р.Мейгер

Як писати навчальні завдання

Р.Ганьє

Елементи навчання

Об'єкти педагогічного дизайну

- ✓ освітні програми
- ✓ навчальні заняття
- ✓ етапи заняття
- ✓ форми організації освітньої діяльності
- ✓ технології, методи, прийоми, форм
- ✓ методичний сервіс

Модель педагогічного дизайну ADDIE

A

Аналіз(Analysis)

D

Проектування (Design)

D

Розробка(Development)

I

Упровадження
(Implementation)

E

Оцінка(Evaluation)

Модель педагогічного дизайну ADDIE

Загальні питання:

- ✓ Визначте категорії педагогів, з якими ви працюєте.
- ✓ Як їх можна охарактеризувати?
- ✓ Як їх можна мотивувати?
- ✓ Що вони знають?
- ✓ Про що вони мають дізнатися?
- ✓ Які вони мають переваги?
- ✓ Які існують проблеми?.....

Методи:

Анкети, тести щодо визначення типів навчальної діяльності, рівня професійної компетентності, комп'ютерної грамотності тощо.

Модель педагогічного дизайну ADDIE

Загальні питання:

- ✓ Які ваші цілі?
- ✓ Чи можна виміряти ці цілі? Як?
- ✓ Які навички/знання ви намагаєтеся розвинути?
- ✓ Якою має бути взаємодія?
- ✓ Які стратегії ви будете використовувати?
- ✓ У якій послідовності?

Для онлайн-навчання:

- ✓ Яке мережеве середовище є найбільш зручним?
- ✓ Яким має бути кінцевий продукт вашої діяльності?
- ✓ Яким буде інтерактивного зміст навчання, ураховуючи особливості роботи в онлайнрежимі.
- ✓ Уникайте статичних вебсторінок.

Модель педагогічного дизайну ADDIE

Загальні питання:

- ✓ Які ресурси ви використовуєте?
- ✓ Як ви будете управляти процесом розробки та координувати його?
- ✓ Чи передбачає ваш проєкт різні стилі навчання?

Для навчання он-лайн:

- ✓ Подайте матеріал у різних форматах, щоб ті, хто навчається, могли обрати зручний для себе.
- ✓ Зверніть увагу на творчий характер та користь інтерактивностей.
- ✓ Подумайте, який матеріал буде стимулювати інтерес та взаємодію.
- ✓ Середовище має давати можливість тим, хто навчається, створювати свою «віртуальну індивідуальність» та стимулювати до взаємодії.

Модель педагогічного дизайну ADDIE

Загальні питання:

- ✓ Яким є найефективніший спосіб упровадження проєкту?
- ✓ Як учителі зможуть отримати найбільшу користь від проєкту?

Для навчання он-лайн:

- ✓ Поміркуйте, як часто буде оновлюватися інформація?
- ✓ Завжди майте запасний варіант на випадок технічних проблем.
- ✓ Заздалегідь повідомляйте про технічні проблеми.

Модель педагогічного дизайну ADDIE

Загальні питання:

- ✓ Як перевірити проект на відповідність до педагогічних стандартів?
- ✓ Як збагатити освітню діяльність?
- ✓ Що і як ви можете покращити?

Методи:

Письмові/ усні тести, портфоліо, проєктна робота, есе тощо.

A

Аналіз(Analysis)

D

Проектування (Design)

D

Розробка(Development)

I

Упровадження
(Implementation)

E

Оцінка(Evaluation)

Ключові функції фасилітатора

1. Сформувати команди учасників. У робочих командах зберіть фахівців з різних областей з різними навичками і досвідом. Це допоможе командній роботі і забезпечить запалення ідеями між учасниками.
2. Задати тон. Створюйте всередині групи настрій на позитивну спільну діяльність. Звертайте увагу на індивідуальні особливості людей: поведінка і образ думок, і направляйте їх до більш креативних і продуманих рішень.
3. Підготувати простір. Ваше завдання – організувати простір для створення корисних рішень, дати можливість командам «вийти на вулицю» або в інше приміщення, самостійно шукати потрібні інструменти, людей та ідеї.
4. Сформувати команду фасилітаторів. Підберіть собі в допомогу фасилітаторів з досвідом проведення воркшопів по дизайн мисленню, вони допоможуть вам спрямовувати процес та зменшать навантаження

Консультант як фасилітатор

(з англ. *facilitate* – полегшувати, сприяти), *той, що*
підтримує дитину в її навчальній діяльності через
педагогічну взаємодію, допомагає, надихає

Фасилітатор – це
нейтральна третя сторона, яка
допомагає підвищити ефективність
групи, команди або окремої особи,
допомагаючи їм визначити та
застосувати кращі шляхи вирішення
проблем або досягнення цілей.

Фасилітатори – це
посередники, які допомагають іншим
досягти вищого рівня розуміння та
ефективності

ДІЇ ФАСИЛІТАТОРА

- ✓ Координує
- ✓ Організує групу,
- ✓ Забезпечує участь та
зосереджує на завданні всіх і
кожного
- ✓ Роз'яснює питання,
- ✓ Скеровує обговорення,
- ✓ Виокремлює певні точки зору,
- ✓ Синтезує відмінності та шукає
спільної згоди

Нові навички

- ✓ як проводити бесіду наставника;
- ✓ як допомогти вчителю провести самооцінку його діяльності;
- ✓ як допомогти вчителю визначити свій рівень професіоналізму;
- ✓ як допомогти вчителю зрозуміти, як досягнути цілей, чого він прагне досягти;
- ✓ як навчитися методиці активного слухання;
- ✓ як надавати зворотний зв'язок учителю тощо.

Педагогічний дизайн організації навчання

Засоби зв'язку для проведення онлайн-занять:

- ✓ Месенджери (чат, групу, спільноту можна організувати на платформі Facebook);
- ✓ Телеграм (створення групи для переписки та обміну файлами, голосові повідомлення);
- ✓ Інстаграм (бесіда для переписки (фото не зберігається, лише створення скріншотів), запис голосових повідомлень та включення педагога в прямий ефір (у режимі онлайн діти можуть задавати запитання);
- ✓ Вайбер (чат для переписки та обміну файлами, можливе підключення понад 20 осіб, але без відеозв'язку);
- ✓ Skype (можливість підключити до бесіди зі зв'язком хорошої якості до 30 осіб);
- ✓ You-Tube-канали (можливість через посилання надавати доступ до відео-занять або поширювати вже змонтовані освітні ролики згідно з обраною темою).

Методи і форми навчання в дистанційному та змішаному режимах

- ✓ Веб-заняття
- ✓ чат-заняття
- ✓ Вебінар
- Відеоконференція
- ✓ Онлайн-перегляди
- ✓ Онлайн-дискусія
- ✓ Гостьовий лектор
- ✓ Блог
- ✓ Веб-квест
- ✓ «Інтелект-карти»
- ✓ Комікси
- ✓ Інфографіка
- ✓ Віртуальні музеї та театри світу

Форми успішних педагогічних комунікацій із педагогічними працівниками

1. Онлайн опитування, анкетування фахівцями Центру з метою отримання запитів, вивчення потреб педагогічних працівників.
2. Консультування онлайн (відеоконференції, мейли, чати, форуми).
3. Педагогічні діалоги між фахівцями в приміщенні Центру з педагогічними працівниками з метою консультування, надання підтримки, допомоги.
4. Виїзди з метою консультування у заклад освіти.
5. Нетворкінг (англ. networking) – соціальна і професійна діяльність, спрямована на те, щоб за допомогою кола друзів і знайомих максимально швидко і ефективно вирішувати складні життєві завдання і питання. Вибудовування довірливих і довгострокових відносин з людьми і взаємодопомога, що передбачає такі процеси: знаходити клієнтів; наймати кращих співробітників; залучати інвесторів.
6. Френдинг (англ. frending) – міжособистісна комунікація, заснована на врахуванні потреб кожного з учасників комунікації. Френдинг у маркетингу – вид дружньої маркетингової комунікації із застосуванням інтерактивних комунікаційних засобів, електронних засобів, що спрощують комунікацію. Взаємозв'язок із високим рівнем довіри та інтересу, задіюються різні канали сприйняття інформації – френдингова комунікація, що полягає в активному залученні; добровільній взаємодії; взаємності й врахуванні інтересів; інтерактивності.

Педагогічний дизайн електронних освітніх ресурсів

Аспекти

- ✓ інформаційний,
- ✓ інтерактивний,
- ✓ графічний дизайн.

Правила ефективної презентації

Поставте собі
три запитання

90% часу на створення
презентації – розробка ідеї

Структура залежить
від типу презентації

Не перевантажуйте
презентації текстом

Обирайте стиль
через емоції

Кожен слайд має
своє завдання

Робіть слайди для
глядача, а не для себе

Виступайте з презентацією
так, ніби ви перед
колегами за обідом

Варто почитати!

- ✓ Створюємо орган управління освітою в громаді: Порадник для голів та управлінців освітою територіальних громад / Грекова І., Брусенцова Я., Жабенко Л., Ковшова О., Мацокін А., Полторак В., Пуцова А., Яцковський С. / за заг. ред. Протасової Н. К. : ТОВ «Агентство Україна», 2020. 66 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/668/%D0%A1%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%8E%D1%94%D0%BC%D0%BE_%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD_%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%8E_%D0%B2_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%96.pdf
- ✓ Терент'єва О. Розробляємо стратегію розвитку освіти в територіальній громаді: Порадник для голів та управлінців освітою територіальних громад / за заг. ред. Протасової Н., Полторак В., Жабенко Л., Пуцовой А. К. : Швейцарсько-український проект DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», 2021. 64 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/731/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%8F%D1%94%D0%BC%D0%BE_%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8E_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8_%D0%B2_%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D0%B9_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%96.pdf
- ✓ Управління системою освіти територіальних громад: досвід країн Вишеградської четвірки для України: методичний посібник із збіркою кращих практик / А. Кавунець, А. Ланова, О. Гуменна, О. Черній, Р. Шарлея, Л. Грегуркова, Л.Одор, Л. Лакатош, Ш. Кьолеш, Е. Бураш. Вінниця: ТОВ «Твори», 2018. 120 с. URL: <https://regional.rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/Vinnytsia-Metodychnyy-posibnyk-Upravlinnia-systemoiu-osvity-terytorial-nykh-hromad-dosvid-krain-Vyshehrads-koi-chetvirky-dlia-Ukrainy.pdf>
- ✓ Супровід діяльності центрів професійного розвитку педагогічних працівників: керівництво для тренерів: навч.-метод. посібник. Київ. 2021. 132 с.
- ✓ Близнюк М. М. Педагогічний дизайн на основі інформаційних технологій: аналіз і принципи проектного підходу .URL: https://nv-kogpi.ucoz.ua/vupysk10/blyznyuk_m-m..pdf
- ✓ Картування громад в Україні. Практичний посібник. Київ, 2017

Щоб перетравити
знання, потрібно
поглинати їх з
апетитом.

Анатоль Франс
Anatole France
1844 -1924

французький прозаїк, літературний критик,
лауреат Нобелівської премії з літератури

Запрошуємо до співпраці!

КВНЗ “Харківська академія неперервної освіти”
Кафедра виховання й розвитку особистості
м.Харків, вул. Світла, 41, каб. 32,
720-93-77,
v_gala@ukr.net